

13.10.2015

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

HE 30/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016

Julkinen liikenne ja koko julkinen liikennejärjestelmämme uhkaa keskittyä edelleen

Suomen Taksiliitto on huolissaan haasteista, joita valtion talousarvio vuonna 2016 koko julkisen liikenteen järjestämiseen aiheuttaa. Palvelut tulevat keskittymään entuudestaan.

Toimiva joukkoliikennejärjestelmä on yhteiskunnan, yksilön, talouden ja ympäristön kestävä kehityksen etu ja edellytys. Se vähentää myös yksityisautoilun tarvetta. Taksijärjestelmä on osa julkista liikennettä. Siellä, missä on raide- ja linja-autoliikennettä, on myös takseja.

Rautatieliikenteen talouden kiristäminen ja linja-autoliikenteen varsin voimakas keskittyminen vain suurimpien kaupunkiseutujen väliseen liikenteeseen tulee näivettämään entisestään maaseudun ja haja-asutusalueiden julkista joukkoliikennettä. Linja-autoliikenteen sääntelyn vapauttaminen on johtanut kannattavien reittien tarjonnan lisääntymiseen ja erittäin voimakkaaseen hintakilpailuun. Samalla lukumääräisesti suurin osa maastamme jää kuitenkin kannattamattomina vaille palveluita. Kehitys vaikuttaa suoraan alueiden elinvoimaisuuteen, houkuttelevuuteen ja kilpailukykyyn kansalaisten liikkumismahdollisuuksia samalla eriarvoistaen.

Jopa useat keskisuuret kaupungit jäävät vaille palveluita suurten kaupunkien välisessä liikenteessä siitä johtuen, että linja-autot liikennöivät vain päätieverkostolla poikkeamatta edes matkan varrella oleviin kaupunkeihin, pienemmistä kylistä ja taajamista puhumattakaan.

Joukkoliikenteen rahoitusta ei ole järkevää pienentää. Samalla on hyvä tietää, että taksiliikenne ei vastaavaa suoraan linja-auto- ja raideliikenteelle kohdentuvaa joukkoliikennetukea saa.

Säästöjä ja liikenneinnovaatioita taksialan omin toimenpitein

Nykyinen taksiliikennelainsäädäntö mahdollistaa hyvin älykkään liikenteen, liikenne palveluna –MaaS-hankkeet (Mobility as a Service) ja muut innovaatiot kuluttajan ja yhteiskunnan parhaaksi. Lain puitteissa on myös mahdollista tuottaa merkittäviä säästöjä yhteiskunnalle, kuten taksiala on osoittanut.

Taksiala hyödyntää liikenneinnovaatioissaan ja kehityshankkeissaan täysimääräisesti digitalisaation, uudenlaisen liikenne palveluna –ajattelun ja avoimen datan hyödyntämistä tietoturvaa kunnioittaen.

Taksiala on mukana kehittämässä liikennepalveluja muun muassa seuraavin, edistyksellisin hankkein:

Kelan suorakorvaus- ja matkojen yhdistelyjärjestelmä, joka tuottaa Kelan arvioiden mukaan kokonaisuudessaan noin 20 miljoonaa euroa säästöä vuonna 2015 yhteiskunnalle.

Sairausvakuutuslain perusteella korvataan vakuutetun matkakuluja edullisimman käytettävissä olevan matkustustavan mukaisesti. Ensisijainen korvausperuste on aina julkinen kaikille avoin joukkoliikenne, ts. yleensä linja-auto tai juna. Liikenneolosuhteiden tai lääkärin vakuutetun terveydentilasta antaman arvioinnin perusteella korvausperusteena voi olla myös taksikuljetus. Taksikuljetuksissa ensisijainen

13.10.2015

matkustustapa on yhdistelty Kelan sähköisen suorakorvauksen keskuksessa tilattu matka. Taksimatkaa ei korvata, jos tarjolla on julkinen kaikille avoin joukkoliikenne ja vakuutetun terveydentila sallii sillä matkustamisen.

Järjestelmää ja taksiryttäjien omalta osaltaan itsensä kustantamaa hanketta tulee kehittää jatkossakin. Kehitystyö edellyttää kuitenkin vakaata ja ennakoitavaa lainsäädäntöä niin sairausvakuutuslain kuin taksiliikennelain osalta.

Taksiala on myös toteuttamassa liikenne- ja viestintäministeriön hankkeessa em. sähköisen suorakorvauksen laajentamista kuntien kuljetuspalveluihin **5K-hankkeessa** (5K: "Kuljetusten kustannukset kuriin kunnissa ja Kelassa"). Hankkeessa yhdistellään Kelan ja kuntien kuljetuksia samoihin autoihin. Useamman matkustajan yhdistäminen samaan kyytiin taksialan avointa dataa hyödyntämällä tuottaa lisää säästöjä yhteiskunnalle.

"Suljetut avoimiksi" –Kimppataksimalli, jossa yhteiskunnan osin korvaaman asiakkaan taksimatkaan yhdistetään kuluttaja-asiakas Valopilkku-sovelluksen kaltaisella älypuhelinratkaisulla. Kimppataksissa yhteiskunta ja kuluttaja säästävät molemmat noin puolet matkan kustannuksista. Kimppataksi parantaisi kansalaisten liikkumismahdollisuuksia alueilla, joilla kaikille avointa joukkoliikennettä ei enää ole – käytännössä suurten kaupunkien ulkopuolella.

Taksiala on lisäksi voimakkaasti mukana useissa muissa liikenteen innovaatioissa ja kehittämishankkeissa. **Liikenne palveluna –hankkeissa** taksiala on VR:n ohella kehitys- ja toimeenpanovaiheen kärjessä. Nykyinen taksilaki ei ole kehityksen este vaan mahdollistaja.

Koululaiset turvallisesti ja tehokkaasti kouluun ja kotiin

Palveluiden keskittyessä koulukyydit haja-asutusalueilla pitenevät entisestään. Tehokkaasti ja turvallisesti hoidetut kuljetukset ovat koko yhteiskuntatalouden kannalta ensiarvoisen tärkeitä.

Koulukyyteihin liittyen liikenne- ja viestintäministeriö on valmistelemassa säädösmuutosta, jolla nykyistä koulukuljetusten kuormitusta ollaan muuttamassa. Tilatakseilta ollaan poistamassa nykyistä mahdollisuutta kuljettaa enimmillään 13 koululaista. Kuntaliiton laskelmien mukaan koululaispaikoista luopumisen välitön kustannusvaikutus olisi jopa 30 miljoonaa euroa. Yhtälö ei toimi, jos samaan aikaan tavoitellaan 100 miljoonan euron säästöä yhteiskunnan ostamiin kuljetuspalveluihin.

Asiassa tulisi huomioida, että koululaiskuljetuksiin hyväksytyt istuimet täyttävät samat turvallisuusvaatimukset kuin muutkin auton istuimet. Lisäksi kyseiset ajoneuvot sisustetaan kokonaisuudessaan Suomessa, jolloin koululaispaikoista luopumisella on merkittäviä seurannaisvaikutuksia myös koritehtaiden työllisyyteen.

Taksiliitto esittääkin, että tilatakseilta ei poistettaisi tehokkaasti ja turvallisesti toimivaa 13 koululaisen enimmäismäärän kuljettamismahdollisuutta.

Julkisen liikenteen verotuet

Valtion talousarviossa todetaan verotukien olevan verolainsäädännössä määrättyjä poikkeuksia verotuksen perusrakenteesta, ts. normiverojärjestelmästä.

Julkisen liikenteemme merkittävin yksittäinen verotuki on alennettu arvonlisäverokanta. Taksiliiton mukaan on varsin perusteltua jatkaa alennettua arvonlisäverokantaa jatkossakin tasapuolisesti kaikkien liikennemuotojen osalta.

13.10.2015

Taksiliikenteen oma verotuki - huojennus autoverosta, on tarkkaan juuri viime vaalikaudella arvioitu, jolloin sitä myös merkittävästi pienennettiin. Taksiala on ainoa julkisen henkilöliikenteen toimija, joka kyseistä veroa omista työvälineistään joutuu maksamaan. Taksiliitto esittääkin, että taloudellisesti parempien aikojen koittaessa taksiliikennettä kohdeltaisiin tasa-arvoisesti muiden liikennemuotojen rinnalla autoveron osalta. Linja-autoistahan ei autoveroa peritä lainkaan.

Talousarvion esitystavan yhtenäistämisen kannalta olisi kohtuullista, että kyseinen linja-autoliikenteelle kohdennettu verotuki huomioitaisiin myös talousarviossa myönnettyjen verotukien joukossa. Tämä olisi kohtuullista eri liikennemuotojen kesken.

Lisäksi talousarviossa todetaan dieselpolttoaineen alemman verokannan olevan verotuki. Tältä osin myös taksiliikenne on näin arvioituna kyseisen verotuen piirissä. Dieselpolttoaineen verotuen osalta todetaan myös, että tähän liittyen käyttövoimaveroa voidaan pitää ns. verosanktiona. Myös tältä osin Taksiliitto katsoo verotuksen olevan eri liikennemuotojen kesken epätasa-arvoista.

Taksiliikenteessä käytettävistä autoista joudutaan maksamaan ajoneuvoveron perusveroa ja käyttövoiman perusteella myös käyttövoimaveroa. Kumpakaan näistä veroista ei peritä linja-autoliikenteeltä. Myöskään tältä osin talousarvio ei mitenkään arvioi näiden verotukien määrää linja-autoliikenteelle. Talousarvion esitystavan yhtenäistämisen kannalta olisi vähintäänkin kohtuullista, että linja-autoliikenteelle annettu verotuki myös huomioitaisiin talousarviossa myönnettyjen verotukien joukossa. Tätä voisi pitää vähintäänkin kohtuullisena eri liikennemuotojen kesken.

Tältäkin osin voidaan todeta, että taloudellisesti parempien aikojen koittaessa ajoneuvoveron perinnässä tulisi siirtyä tasapuoliseen käytäntöön kaikkien julkisen henkilöliikenteen toimijoiden osalta ja vapauttaa taksiliikenne tasapuolisuuden nimissä ajoneuvoveron perusverosta ja käyttövoimaverosta. Erityisesti tämä korostuu lähivuosina, kun liikenteen verotusta siirretään entisestään hankinnan verotuksesta käytön verottamiseen.

Talousarvioesitys vuodelle 2016

Talousarvioesitys vuodelle 2016 sisältää Suomen Taksiliiton näkemyksen mukaan osin hankalia muutoksia taksialalle. Suomalainen taksiliikenne kykenee kuitenkin kantamaan esitetyt velvoitteet ja vastuut, kunhan taksiala voi luottaa ja uskoa siihen, että nyt tehtävät taloudelliset heikennykset korjataan tulevana taloudellisesti parempina aikoina eri liikennemuotoja tasapuolisesti kohteleviksi.

Positiivista on, että liikenneverkon korjausvelkaa ryhdytään pitkästä aikaa lyhentämään. Onhan se myös taksialan toimijoiden päivittäinen työympäristö ja työpaikka. Lisäksi reilu enemmistö henkilöliikenteestä tapahtuu edelleen teillä.

Kunnioittaen
Suomen Taksiliitto

Timo Koskinen
toimitusjohtaja

Sakari Lauriala
viestintäpäällikkö